



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Skřivanem v právní věci

žalobce: **O. N.**
bytem X.
zastoupen JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou
sídlem Dřevařská 25, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 9. 2019, č. j. MPSV-2019/187027-921,
sp. zn. SZ/MPSV-2018/76565-921,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 12. 9. 2019, č. j. MPSV-2019/187027-921, sp. zn. SZ/MPSV-2018/76565-921, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 4 719 Kč k rukám jeho zástupkyně JUDr. Alžběty Prchalové do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Brně (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 28. 3. 2018, č. j. 229110/2018/BM, zamítl žádost žalobce o změnu nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením dle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o poskytování dávek“). Dle zdravotního posudku městské správy sociálního zabezpečení žalobce není osobou se zdravotním postižením, které podstatně omezuje schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osoby s poruchou autistického spektra ve smyslu § 34 odst. 1 zákona o poskytování dávek a nejedná se o zdravotní stav uvedený v příloze 4 vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále jen „prováděcí vyhláška“), ani mu svým funkčním postižením neodpovídá nebo s ním není svými funkčními důsledky srovnatelný. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí úřadu práce potvrdil.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Uvádí, že dne 5. 6. 2015 měl pracovní úraz (coby účastník dopravní nehody), při kterém utrpěl mnohočetná poranění a po mnoho měsíců byl prakticky upoután na lůžko. V minulosti proto úřad práce přiznal žalobci nárok na průkaz ZTP od 1. 2. 2016 do 1. 2. 2018, neboť konstatoval psychické postižení se závažnými poruchami komunikace a orientace v exteriéru na úrovni těžkého postižení. Stav žalobce se od té doby prakticky nezměnil, napadené rozhodnutí považuje žalobce za nesprávné. V důsledku poškození mozku žalobce není schopen plně chápat toto řízení, nehoda jej připravila o hybnost horních končetin a funkci smyslových orgánů a ve značné míře je odkázán na pomoc jiných osob, zejména rodiny.
3. Z běžných životních situací zvládá žalobce omezenou komunikaci a stravování, s pomocí jiné osoby zvládá péči o domácnost a tělesnou hygienu, např. není schopen se očistit po velké potřebě, prakticky vůbec pak nezvládá orientaci – velmi omezeně a po velmi známé a krátké trase, péči o zdraví – naprosto vyloučeno, že by se staral sám, nutná neustálá pomoc a kontrola, a osobní aktivity.
4. Přesto úřad práce dospěl k tomu, že žalobce nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením nemá.
5. Napadené rozhodnutí dostalo žalobce do velmi složité situace. V mezidobí byl žalobce vyšetřen znalcem MUDr. M. N., který popisuje zdravotní stav a omezení žalobce. V posudku znalce se uvádí, že žalobce je plně invalidní, významně omezen v osobním, pracovním i společenském životě. Narušeno je učení a aplikace znalostí, provádění mnohočetných úkolů, zvládání obtíží a jiných psychických obtíží, je narušena komunikace – řeč, psaní zpráv, konverzace diskuze. Do budoucna přitom nelze očekávat významnější změny.

6. Žalobce dále odkazuje na znění § 34b zákona o poskytování dávek s tím, že v případě poškození mozku nepřipadá v úvahu ani žádná kompenzační pomůcka. Navrhuje proto, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného, replika žalobce, jednání

7. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že všechny skutečnosti uvedené v žalobě žalobce namítal již v průběhu odvolacího řízení a posudková komise veškerou dokumentaci řádně prostudovala a zhodnotila, což vyplývá i ze zdravotního posudku. Závěr posudkové komise žalovaného vychází ze všech dostupných lékařských podkladů a žalobce byl nadto dne 30. 4. 2019 osobně přítomen jednání posudkové komise a byl vyšetřen. Zdravotní stav žalobce se výrazně zlepšil a žalobce není omezen ve smyslu zákona o poskytování dávek. Žalobce svůj zdravotní stav dále dokládá posudkem, který byl dle jeho vlastního tvrzení vypracován v jiném soudním řízení týkajícím se náhrady za ztížení společenského uplatnění, pro jehož hodnocení se uplatní jiná kritéria než ve věci příspěvku na péči. Žalovaný vycházel z přesvědčivého a úplného zdravotního posouzení včetně osobního vyšetření žalobce. Postupoval v souladu se zákonem, a proto navrhuje žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
8. K vyjádření žalovaného podal žalobce repliku, v níž uvádí, že úraz se stal žalobci v mladém věku a jeho následky si bohužel ponese až do smrti. Znalecký posudek žalobce předložil soudu proto, že znalec v něm popisuje zdravotní stav žalobce. Posudková komise není schopna se k problémům žalobce relevantně vyjádřit. Žalobce proto trvá na důvodnosti žaloby.
9. V průběhu jednání žalobce setrval na svém procesním postoji s tím, že splňuje podmínky pro přiznání nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením dle příslušné právní úpravy. Žalobce odkázal na své vyjádření a důkazy provedené při jednání ve věci příspěvku na péči (sp. zn. 33 A 73/2019), které proběhlo za účasti stejných účastníků bezprostředně před jednáním v nynější věci. Soud proto nepovažoval v nynější věci za smysluplné vše opakovat s tím, že záznam z jednání ve věci sp. zn. 33 A 73/2019 je připojen k soudnímu spisu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
11. Žaloba je důvodná.
12. Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má dle § 34 odst. 1 zákona o poskytování dávek osoba *s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.*
13. Způsob zkoumání naplnění podmínek pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením rozvíjí § 34 odst. 4 a 5 zákona o poskytování dávek, podle něhož se funkčními schopnostmi rozumí tělesné, smyslové a duševní schopnosti, znalosti a dovednosti nezbytné pro schopnost pohyblivosti a orientace. Přitom se při posuzování funkčních schopností vychází ze srovnání se schopnostmi stejně staré fyzické osoby bez znevýhodnění a hodnotí se s využitím běžně dostupných kompenzačních pomůcek. Při hodnocení závažnosti funkčního postižení pohyblivosti a orientace pro účely nároku na

průkaz osoby se pak vychází z poruchy funkčních schopností s nejvýznamnějším dopadem na schopnost pohyblivosti nebo orientace.

14. Výčet zdravotních stavů, jež lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace ve smyslu citovaného zákona je obsažen v příloze č. 4 prováděcí vyhlášky. Nejedná se o výčet uzavřený, neboť § 34b odst. 3 zákona o poskytování dávek výslovně stanoví, že za poruchu pohyblivosti a orientace lze pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením považovat i takový zdravotní stav, který není uveden v prováděcí vyhlášce. V takovém případě je nezbytné hodnotit, kterému ze zdravotních stavů uvedených v prováděcí vyhlášce funkční postižení odpovídá nebo je s ním funkčními důsledky srovnatelné.
15. Rozhodnutí správního orgánu závisí na posouzení zdravotního stavu, proto musí být zdravotní posudek (který je obligatorním důkazem v tomto řízení) náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný i pro správní soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti. Posudek soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak lékařské posudky bývají v tomto typu řízení důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzují žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudků mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky pak spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2013, č. j. 3 Ads 74/2012 - 16, ze dne 2. 7 2014, č. j. 3 Ads 108/2013 - 19, a ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003 - 50).
16. V nyní posuzované věci není pochyb o tom, že nejvýznamnější dopad na schopnost pohyblivosti nebo orientace má v případě žalobce organický psychosyndrom, který je důsledkem prodělaného úrazu. Ze spisové dokumentace i z vyjádření žalobce vyplývá, že v červnu roku 2015 utrpěl žalobce při dopravní nehodě polytrauma s těžkými trvalými následky. Prodělaný úraz negativně ovlivnil v podstatě veškeré aspekty života žalobce, včetně pracovní schopnosti a obecně společenského uplatnění. Pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením je však dle shora citovaných právních předpisů rozhodné toliko to, do jaké míry žalobce nepříznivý zdravotní stav omezuje ve schopnosti pohyblivosti nebo orientace.
17. Ve vztahu k nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením u žalobce připadá ze zdravotních stavů uvedených v příloze č. 4 pouze zdravotní stav spočívající v psychickém postižení s poruchami komunikace a orientace v exteriéru, případně zdravotní stav, který uvedenému stavu odpovídá nebo je s ním svými funkčními důsledky srovnatelný. Jiným poruchám uvedeným v citované příloze zdravotní stav žalobce zjevně neodpovídá, omezení pohyblivosti levé horní končetiny s ohledem na obsah zdravotnické dokumentace zjevně nedosahuje intenzity podstatného omezení pohyblivosti.
18. Dle vlastního lékařského vyšetření posudkové komise je žalobce vlastní osobou orientován správně, situace posuzuje adekvátně, prostorová a časová orientace uspokojivá. Slovní kontakt navazuje ochotně, vyjadřuje se stroze, s latencemi, řeč je na jednoduché úrovni, celkově působí chování a myšlení jako zpomalené, bradypsychické, emocionalita je edukovaná, bezvýrazná. Na pravé horní končetině stav po řadě operačních zákroků, omezení hybnosti v lokti, pěst svede, špetku také, stisk je oproti levé straně o něco slabší.

19. Posudková komise dále shrnuje diagnózu jako organickou poruchu osobnosti s poruchami chování v anamnéze a cituje závěry jednotlivých lékařských zpráv. Dle posudkového hodnocení se stav žalobce oproti minulosti výrazně zlepšil, což dle posudkové komise mimo jiné vyplývá z propouštěcí zprávy z opakovaných komplexních léčebných pobytů v rehabilitačním ústavu Hrabyně, kde je možné dlouhodobě sledovat zdravotní stav pacienta, který je v každodenním kontaktu s lékaři a zdravotnickým personálem. Tyto zprávy prokazují výrazné zlepšování zdravotního stavu žalobce, jeho funkčních schopností, schopností orientace, komunikace i sebeobsluhy. U žalobce přetrvává organická porucha osobnosti – v důsledku organického psychosyndromu je inteligence pod průměrem, narušení paměti, především výbavnost dlouhodobé paměti, vstřípivost je mírně oslabena, je omezena schopnost učení, pozornost je kolísavá, rychle unavitelná, narušena exekutivita, psychomotorické tempo pomalé, impulsivita, menší sociální zralost, omezené sociální dovednosti.
20. Posudková komise shrnuje, že nejde o zdravotní stav, který lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace; nejde o zdravotní stav uvedený v příloze č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., ani mu svým funkčním postižením neodpovídá, ani s ním není svými funkčními důsledky srovnatelný.
21. Ze zdravotnické dokumentace a listin provedených důkazem při jednání krajský soud shrnuje následující dílčí závěry, které považuje pro věc za podstatné. Dle zprávy praktického lékaře MUDr. A. (lékařský nález ze dne 8. 11. 2017) je žalobce orientován místem, časem, osobou, paměť narušena. Dle logopedických vyšetření Mgr. H., PhDr. S. ze dne 22. 2. 2017, 24. 4. 2018 a ze dne 20. 5. 2019 se stejnými závěry – žalobce je orientován osobou časem i místem, odpovědi s výraznější latencí, nejistotou, nedokáže své rozhodnutí zdůvodnit, narušena sociální komunikace.
22. Zprávy MUDr. N. z léčebného pobytu v RÚ Hrabyně od 6. 6. 2016 do 25. 7. 2016, od 17. 7. 2017 do 28. 8. 2017 a od 19. 6. 2018 do 18. 7. 2018 včetně psychologického vyšetření Mgr. B. ze dne 24. 8. 2017 hodnotí zdravotní stav žalobce nejpříznivěji. Z poslední propouštěcí zprávy z rehabilitačního ústavu Hrabyně MUDr. N. po pobytu od 19. 6. 2018 do 17. 7. 2018, vyplývá, že žalobce je do značné míry soběstačný, v rámci instrumentálních všedních aktivit částečně závislý – samostatně užívá telefon, samostatně cestuje dopravními prostředky, provádí většinu domácích prací, samostatně spravuje finance.
23. Dle psychiatrické zprávy MUDr. H. ze dne 3. 4. 2018 má žalobce problém s pojmenováním jídla, nevhodné chování s rysy infantilnosti a sexuálního obtěžování, bez dohledu otce nezvládá organizační záležitosti, nutný dohled nad běžným fungováním, nutné doprovody k lékařům, stereotypní, bradypsychický, ulpívavý. Dle psychologického vyšetření Mgr. F. ze dne 17. 5. 2018 orientovaný pouze částečně a s obtížemi, narušeno sociální přizpůsobení v důsledku organické poruchy osobnosti (dle vyšetření ze dne 28. 4. 2019 nadále platí závěry předchozího vyšetření).
24. Zpráva z centra denních služeb Ligy vozíčkářů, z.ú. – paní K. ze dne 5. 6. 2019 uvádí, že se v komunikaci žalobce projevují krátké věty, gramatické chyby. V oblasti orientace potřebuje často pomoci s nasměrováním v denním centru. Nutná je dopomoc při přípravě stravy, dopomoc s očištěním na toaletě. Není schopen sám nakoupit, protože neví, kde v obchodě hledat potraviny a jak vypadají.
25. PhDr. H., klinický psycholog, ve zprávě ze dne 12. 6. 2019 uvádí problémy v orientaci, dochází v doprovodu otce. Zpráva z psychologických sezení PhDr. H. z 1. 2. 2021 –

celková úroveň rozumových schopností aktuálně v hraničním pásmu. Nejslabší porozumění sociálním situacím, závažnější narušení paměťových funkcí, narušeno komplexní abstraktní myšlení, objevují se znaky organického chování – zapomínání instrukcí, nerozpoznání správného řešení. Snížené jsou exekutivní funkce – motivace, plánování, realizace a dokončení činnosti, snížené volní schopnosti. Potřebuje vedení a pomoc v každodenních běžných záležitostech.

26. Zpráva prof. F. EEG biofeedback centra ze dne 28. 5. 2019 uvádí nevhodné chování. Dále kvalifikuje zvládání základních životních potřeb stejně jako zpráva praktického lékaře MUDr. A. ze dne 7. 6. 2019. Nejedná se o lékařskou diagnózu odpovídající odbornosti lékaře, ale posudkovou kvalifikaci, z těchto důvodů je vypovídací schopnost těchto zpráv omezená.
27. Ze závěrů znalce MUDr. N. (který je znalcem oboru zdravotnictví, odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, nikoliv v oboru posudkového lékařství) vyplývá, že žalobce trpí organickým psychosyndromem středně těžkého stupně s deficitem soběstačnosti a narušením sociálního přizpůsobení, má narušené učení a aplikaci znalostí, provádění mnohočetných úkolů, zvládání obtíží, narušena je komunikace, mírný deficit panuje v péči o sebe, narušen je život v domácnosti, složitá mezilidská jednání, formální společenské vztahy, vzdělávání, zaměstnání, složité ekonomické operace a ekonomická soběstačnost.
28. Potvrzení klinického psychologa PhDr. R. ze dne 12. 10. 2020, která mimo jiné vedla rozhovor žalobcem, uvádí, že u žalobce výkon dlouhodobé paměti, všeobecné informovanosti, školních znalostí a pozornosti se nachází v pásmu hlubšího podprůměru, stejně jako slovní zásoba, jazykové kompetence, schopnost učení, paměťové schopnosti hluboce narušené. Potíže v rámci vyjadřovacích i verbálně receptivních schopností. Poruchy myšlení poruchy chování – vztahovačnost, podrážděnost, pasivita, společensky nevhodné chování. Potíže s komplexními činnostmi, potíže s domácími pracemi, problémy v sebeobsluze. Podmíněné změny na mnoha úrovních žalobci znemožňují samostatné fungování (i když to je nezbytné zvolit jako terapeutický cíl).
29. Dle zpráv z neurologie MUDr. M. D. ze dne 7. 9. 2020 a ze dne 3. 11. 2020 je u žalobce přítomen těžký organický psychosyndrom projevující se ve všech oblastech života, kognitivní deficit na hranici podprůměru až výrazného podprůměru. Dominuje porucha paměti, pozornosti, exekutivy, verbálních dovedností, myšlení vychudlé s bizarními souvislostmi, neproduktivní. Ve funkční oblasti potíže s komplexními činnostmi, ovládání přístrojů, domácí práce. Problémy i v sebeobsluze – osobní hygiena, oblékání, jídlo, finance – pouze s dohledem. Narušená kognice, orientace snižena, komunikuje, řeč nesrozumitelná, jednodušším výzvám vyhoví.
30. Žalobce dále doložil rozhodnutí úřadu práce ze dne 23. 9. 2020, č. j. 290423/2020/BBA, kterým mu byl přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč od prosince 2019, s tím, že žalobce z důvodu nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc v základních životních potřebách orientace, osobní aktivity a péče o domácnost.
31. Krajský soud při hodnocení zjištěných skutečností vychází z toho, že při duševním onemocnění je třeba pro účely řádného posouzení omezení schopnosti orientace objektivizovat závažnost onemocnění a vyhodnotit schopnost osoby orientovat se časem, místem a osobou, stav a kvalitu vědomí, úroveň intelektu a kognitivních funkcí, vnímání a myšlení, rozhodování, včetně schopnosti komunikace. Poté je třeba zhodnotit, zda zjištěný

stav odpovídá psychickému postižení s opakujícími poruchami komunikace a orientace v exteriéru, případně závažnější formě poruchy komunikace a orientace v exteriéru.

32. Pojmy, které používá prováděcí vyhláška v bodě 1. písm. j) přílohy 4 – „*opakující se poruchy komunikace a orientace v exteriéru*“, případně v bodě 2. písm. m) přílohy 4 – „*často se opakující závažné poruchy komunikace a orientace v exteriéru*“, nejsou exaktními lékařskými diagnózami, ale do značné míry neurčitými pojmy, a je proto na správních orgánech, potažmo posudkových orgánech, aby tyto pojmy v konkrétním případě interpretovaly. Pokud ze zjištěných skutečností vyplývá, že účastník řízení má v důsledku nepříznivého zdravotního stavu psychické postižení projevující se poruchami orientace nebo komunikace, je v první řadě na správních orgánech, aby srozumitelně vysvětlily, zda lze tyto poruchy kvalifikovat jako postižení dle uvedených ustanovení přílohy 4 prováděcí vyhlášky a z jakých důvodů. Z napadeného rozhodnutí by proto mělo v případě nepřiznání nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením vyplývat, proč v konkrétním případě zjištěný nepříznivý zdravotní stav spočívající v poruchách orientace nedosahuje ani intenzity opakující se poruchy komunikace a orientace v exteriéru.
33. Dle krajského soudu z doložených podkladů vyplývá, že žalobce má v oblasti orientace určité obtíže, přičemž orientaci nelze rozumět pouze schopnost uvědomit si, kde se osoba v exteriéru nachází. V souladu s významem, který danému pojmu přikládá prováděcí předpis k zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (a ostatně i prováděcí vyhláška k zákonu o poskytování dávek, s účinností od 1. 3. 2020 již výslovně), je třeba se při hodnocení schopnosti orientace zabývat také kompetencemi osoby k přiměřenému chování v exteriéru a reakcemi na sociální stimulaci okolí. Ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že žalobce má omezené sociální dovednosti, narušenu sociální komunikaci, nevhodné chování, orientovaný je pouze částečně a s obtížemi, narušeno sociální přizpůsobení, narušené učení a aplikace znalostí, poruchy myšlení poruchy chování – vztahovačnost, podrážděnost, pasivita, společensky nevhodné chování.
34. Aby byly posudkové závěry přesvědčivé, je třeba, aby se posudková komise žalovaného podrobněji zabývala dopady shora nastíněných charakteristik na schopnost žalobce orientovat se v exteriéru a vysvětlila, co se rozumí opakujícími se poruchami orientace a často se opakujícími závažnými poruchami orientace a proč i přes uvedené problémy nelze dle posudkových závěrů zdravotní stav žalobce pod tyto pojmy podřadit. Prostý závěr, že nejde o zdravotní stav, který lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace a nejde o zdravotní stav uvedený v příloze č. 4 k vyhlášce č. 388/2011 Sb., ani mu svým funkčním postižením neodpovídá, ani s ním není svými funkčními důsledky srovnatelný, považuje krajský soud za nedostatečný. Je třeba zopakovat, že soud jako „inteligentní laik“ nemá dostatečné znalosti pro komplexní uchopení odborné problematiky a je zejména na posudkové komisi, aby její závěry v tomto směru byly pro soud odpovídajícím a přesvědčivým vodítkem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 2 Ads 17/2017 – 15). Jelikož se zpravidla v řízení o přiznání nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením jedná o rozhodující důkaz, posudkové závěry se z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti musí vypořádat se všemi případnými skutečnostmi či důkazy, které vyšly v řízení najevo a kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna.
35. Krajský soud dále uvádí, že průkaz osoby se zdravotním postižením lze přiznat i na dobu určitou. Může proto dojít k tomu, že po uplynutí doby platnosti průkazu osoby se zdravotním postižením bude zdravotní stav žadatele znovu posouzen a průkaz žadateli již

přiznán nebude. Stát se tak může i v důsledku zlepšení zdravotního stavu žadatele. V takovém případě však musí posudková komise v posudku (a následně žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí) vysvětlit, proč žadatel již nesplňuje podmínky stanovené obecně závaznými právními předpisy pro přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením s příslušným označením. Zejména musí popsat, v čem spočívá zlepšení zdravotního stavu žadatele ve srovnání s obdobím, v němž byl držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením s příslušným označením (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 8 Ads 331/2018-37).

36. V případech polytraumat v důsledku utrpěného úrazu může obecně dojít v důsledku rehabilitace k postupnému zlepšení zdravotního stavu dotčené osoby. Ostatně i v nynějším případě posudková komise dospěla k závěru, že zdravotní stav žalobce se od polytraumatu výrazně zlepšil, přičemž výrazný efekt byl především hned při prvním pobytu v rehabilitačním ústavu Hrabyně od 8. 10. 2015 do 26. 1. 2016.
37. Zdravotní stav žalobce však byl při předchozím přiznání průkazu ZTP posouzen v květnu 2016 s účinností od 1. 2. 2016, tedy více než půl roku po úrazu a v době, kdy již žalobce absolvoval první rehabilitační pobyt, který měl dle posudkové komise výrazný efekt na zlepšení zdravotního stavu žalobce. Je nepochybné, že od okamžiku úrazu se zdravotní stav žalobce výrazně zlepšil. Posudková komise by se však dle krajského soudu měla v dalším řízení podrobněji zabývat také tím, do jaké míry se zdravotní stav žalobce změnil od předchozího posouzení ke dni 1. 2. 2016. Žalobce přitom v řízení opakovaně namítá, že k žádné podstatné změně zdravotního stavu již od tohoto okamžiku nedošlo.
38. Pochybnosti, které krajskému soudu v souvislosti s posouzením zdravotního stavu vyvstaly, podpůrně potvrzuje i to, že dle doloženého rozhodnutí úřadu práce ze dne 23. 9. 2020, č. j. 290423/2020/BBA, byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč od prosince 2019, s tím, že žalobce z důvodu nepříznivého zdravotního stavu nezvládá samostatně základní životní potřebu orientace dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Krajský soud si je vědom, že současná právní úprava již na rozdíl od úpravy účinné do 31. 12. 2013 nespojuje automaticky s nezvládáním základní životní potřeby orientace vznik nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením. Úplně pominout však tuto skutečnost, tj. nezvládání základní životní potřeby orientace, v dalším řízení nelze.
39. Povaha zdravotních omezení žalobce, tedy změny psychiky podmíněné organickým psychosyndromem, přitom odůvodňují předpoklad, že zdravotní stav žalobce je (po několikaměsíční prvotní rehabilitaci po úrazu) spíše ustálen. Ostatně i posudková komise ve svých závěrech uvádí, že zásadní změnu zdravotního charakteru DNZS nelze očekávat. Žalovaný by se měl tudíž v dalším řízení vypořádat také s tím, zda oproti předpokladu došlo po tvrzeném výrazném zlepšení zdravotního stavu k jeho opětovnému zhoršení a jaký dopad má případná neschopnost žalobce samostatně zvládat základní životní potřebu orientace dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve vztahu k posouzení nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením.
40. Krajský soud proto shledal zdravotní posudek, který je v řízení rozhodujícím důkazem, nedostatečně odůvodněný stran dopadu zdravotních obtíží žalobce na jeho schopnost komunikace a orientace v exteriéru, stran toho, zda a z jakých důvodů lze či nelze tyto obtíže kvalifikovat jako „opakující se poruchy komunikace a orientace v exteriéru“, případně „často se opakující závažné poruchy komunikace a orientace v exteriéru“ ve smyslu prováděcí vyhlášky, a dále stran závěru o tvrzeném zlepšení zdravotního stavu oproti posouzení

provedenému ke dni 1. 2. 2016. Bude na žalovaném, resp. posudkové komisi, zajistit odpovídající doplnění posudku.

V. Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud proto zrušil žalobou napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaného váže právní názor krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
42. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšný žalobce má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení. Zástupkyně žalobce uplatnila v průběhu jednání nárok na náhradu nákladů zastoupení za tři úkony právní služby v celkové výši 3 000 Kč [převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a účast na jednání před soudem dle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) ve spojení s § 7 bodem 3. a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], a dále paušální náhradu hotových výdajů za tři úkony právní služby v celkové výši 900 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 3 900 Kč. Jelikož zástupkyně žalobce je registrovaným plátcem DPH, je nutné tuto částku povýšit o 819 Kč, což odpovídá 21% sazbě daně. Částku ve výši 4 719 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně JUDr. Alžběty Prchalové. Procesně neúspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 24. března 2021

Mgr. Filip Skřivan, v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
B. Z.